

4 oktober 2024 kl. 04:00

Debatt

Låga arvoden och dåliga villkor avskräcker många från att bli gode män

Gode mäns arbetsvillkor och arvoden är långt från vad de borde vara, samtidigt som kvalitetskraven på deras arbete varierar kraftigt. Det skriver Bernth Nyström, god man, Uppsala.

”För personer som inte längre kan navigera myndigheternas byråkrati eller hantera sin egen ekonomi är gode män de som kliver in och tar ansvar.” Foto: Martina Holmberg/TT

Bernth Nyström

God man

Detta är en opinionsartikel som speglar skribentens åsikter.

I Sverige har gode män en avgörande, men ofta osynlig, roll att stötta de mest utsatta i vårt samhälle. De hjälper personer som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning inte själva kan bevaka sina intressen, rättigheter eller hantera sin ekonomi.

Komplex uppdrag

Uppdraget är inte bara ett förtroendeuppdrag, utan en insats för rättvisa och omsorg i välfärden – en grundsten i det samhälle vi alla vill ha. Trots detta är gode mäns arbetsvillkor och arvoden långt från vad de borde vara, samtidigt som kvalitetskraven på deras arbete varierar kraftigt. Det är dags att vi ser över både stödet för gode män och de krav vi ställer på deras insatser.

Gode män är ofta den enda länken mellan individen och samhället. För personer som inte längre kan navigera myndigheternas byråkrati eller hantera sin egen ekonomi är gode män de som kliver in och tar ansvar. De ser till att hyran och elen betalas, att rättmätiga bidrag söks och att den enskildes rättigheter respekteras. I många fall gör de detta i det tysta, utan vare sig uppmärksamhet eller erkännande.

Det är ett uppdrag fyllt av ansvar och komplexitet. En god man kan få hantera juridiska frågor, sociala kontakter och ekonomiska transaktioner – allt i ett syfte att förbättra livet för de mest sårbara. Deras roll är därför central för att vårt välfärdssamhälle ska fungera. Men detta ställföreträdarskap har länge präglats av bristande stöd från samhället och ett arvode som inte motsvarar uppdragets omfattning.

Att vara god man kräver tid och kunskap

Arvoden för gode män är i många fall orimligt låga i förhållande till arbetsinsatsen. I flera kommuner har arvodesnivåerna knappt justeras på decennier, och gode män förväntas utföra ett arbete som i praktiken kräver en omfattande tids- och kunskapsinsats, utan motsvarande ersättning. Detta riskerar inte bara att urholka motivationen bland nuvarande gode män, utan avskräcker även potentiellt engagerade och kompetenta personer från att sig an uppdrag.

Arvoden för gode män är i många fall orimligt låga i förhållande till arbetsinsatsen.

Den låga ersättningen speglar inte det samhällsvärde som en god man tillför. Genom att hjälpa sina huvudmän att undvika skulder, rättsliga problem och socialt utanförskap, sparar gode män samhället betydande resurser. Det är en förebyggande insats som kan förhindra interventioner från socialtjänst och rättsväsendet. Ändå förblir dessa insatser otillräckligt avlönade.

Ställ rimliga krav

Samtidigt som gode män förtjänar bättre villkor måste vi också ställa rimliga krav på kvalitet och professionalism i deras arbete. Uppdraget som god man handlar om att förvalta andra människors rättigheter och ekonomi, vilket kräver noggrannhet, etik och ansvarskänsla. Det är helt oacceptabelt att vissa gode män saknar den kompetens som krävs, eller ännu värre, missbrukar förtroendet. Det är därför viktigt att vi säkerställer att alla gode män har tillräcklig utbildning och ett kontinuerligt stöd för att kunna utföra sitt arbete på bästa sätt.

Därför har jag tre förslag till förbättring:

- **Höjda arvoden och bättre arbetsvillkor**
Kommunerna måste säkerställa att arvodena för gode män speglar arbetsinsatsen och ansvaret. Detta skulle inte bara erkänna deras viktiga roll, utan också locka fler kompetenta personer till uppdraget.
- **Utbildning och stöd**
Alla gode män bör erbjudas en grundläggande utbildning som täcker juridiska och ekonomiska aspekter, samt fortlöpande stöd under uppdragets gång. Det skulle minska risken för felaktig hantering och skapa en högre standard på ställföreträdarskapet.
- **Tydligare tillsyn och uppföljning**
Det är avgörande att kommunerna och överförmyndarnämnderna har tillräckliga resurser

för att följa upp gode mäns arbete. Detta för att kunna ge ställföreträdarna den hjälp de behöver för att lyckas i sina uppdrag.

Samhällets tysta hjältar

För att gode män ska kunna fortsätta sitt viktiga arbete behöver vi erkänna deras insats på riktigt. Det är dags att vi förbättrar villkoren för dessa tysta hjältar, samtidigt som vi höjer kraven och stödet för att säkerställa att varje individ som behöver en god man får en som är kompetent, etisk och engagerad.

Vår välfärd bygger på att de som inte själva kan, får hjälp av andra. Gode män fyller denna funktion, men de kan inte göra det ensamma. De förtjänar vårt stöd – och rimliga krav.

 POLITIK PÅ ALLVAR

Få GRATIS nyheter och en daglig politisk överblick från Altinget

Registrera dig

- Ja tack, jag vill gärna få nyhetsbrev från Altinget. Ni får kontakta mig via e-post eller telefon med information om de tjänster och verktyg som Altinget och [Altinget-koncernen](#) erbjuder, samt även inbjudningar till evenemang, erbjudanden om nätverk, nyhetsbrev eller [liknande](#). Jag kan när som helst återkalla mitt samtycke. Mina personuppgifter behandlas i enlighet med vår [personuppgiftspolicy](#).

SENASTE JOBBEN

Till enheten för kommunikation och påverkan söker...

📍 Stockholm 📅 10 november

Generalsekreterare, Svenska Friidrottsförbundet

📍 Stockholm 📅 3 november

Altinget söker praktikanter till v 2025

📍 Stockholm 📅 31 okto

SENASTE ARTIKLAR

SD överklagar domstolens nej till tolkavgifter

Sverigedemokraterna i Region Blekinge är beredda att gå hela vägen till Högsta förvaltningsdomstolen för att få rätt att ta ut tolkavgift. ”Vi räknar med att förlora i både förvaltningsrätt och kammarrätt och sedan få rätt i Högsta förvaltningsdomstolen”, säger partiets gruppleddare Björn Tenland Nurhadi till Altinget.

 Vård och Hälsa Linda Berglund

Dom: Nej till avgift för tolkar i vården

Region Blekinge får inte ta ut patientavgift för tolk vid vårdbesök. Det konstaterar förvaltningsrätten i en dom.

 Vård och Hälsa Linda Berglund

Landsbygdsministern inför fiskemangling: Hoppas hålla kvoterna nere

Jacob Hederos

Regeringen vill lätta på reglerna för att bygga om

 Bo och Bygg Louise Carlsson-Örning

Stramare tongångar om asyl bland EU-ledarna: ”Nu pratar vi om saker som tidigare var tabu”

 EU Rikke Albrechtsen

Fem landshövdingar skrivna utanför länet

 Rikspolitik Axel Hyttlös Telin

Folkhögskolornas kris ”hårt slag för hela kulturlivet”

 Civilsamhälle Anders Gustafsson

Altinget avslöjar: Ex-kollega konsultar åt generaldirektör

 Utbildning Rebecka Prahl

Visa mer

 NYTT OM NAMN

VISA ALLA

Om Olga Persson

Famna prisar Unizons boendebank

Reinfeldts son blir oppositionsråd

Om Åsa Coenraads

Ex-ledamot gör riksdagscomeback – tillfälligt

Om Christina Kennedy

Dagens Medicin får nygamal chefredaktör

Om Christofer Fjellner

Stockholmsmoderaterna förstärker med Timbrodebattör

Prova gratis i 14 dagar

Initierad bevakning av de politikområden du behöver följa.

Läs mer och registrera dig här

MEST LÄSTA

1. Fem landshövdingar skrivna utanför länet
2. Ministrarna som har svårt att nå genom bruset
3. Expert sågar vårddebatten: "Svensk sjukvård lider av en psykos"
4. Altinget avslöjar: Ex-kollega konsulter åt generaldirektör
5. SD: Vi är Tidösamarbetets sociala samvete

PLATSANNONSER

VISA ALLA

Till enheten för kommunikation och påverkan söker förbundet nu en utredare

Fackförbundet ST Stockholm

Generalsekreterare, Svenska Friidrottsförbundet

Ffriidrottsförbundet Stockholm

Altinget söker praktikanter till våren 2025

Altinget Stockholm